

Wilde tuinen van Le Roy op papier

door F.G. de RUITER

DEN HAAG, 6 juni — Louis G. le Roy, de man van de wilde tuinen uit Heerenveen, heeft een nieuw kroontje op zijn werk ontvangen. Nadat hem in juni vorig jaar de zilveren anjer van het Prins Bernhardfonds was uitgereikt voor zijn „baanbrekend werk in de tuinarchitectuur”, vormde hij gisteren (Wereldmilieudag) het middelpunt van een even plechtige séance. Ditmaal mocht hij zelf iets overhandigen: het eerste exemplaar van zijn zojuist verschenen boek „Natuur uitschakelen - natuur inschakelen”, en wel aan mevrouw I. Vorrink, minister van volksgezondheid en milieu.

Dat gebeurde in het voorname Haagse hotel Des Indes, een omgeving die weinig harmonieerde met de iewat weerbarstige verschijning uit Heerenveen. De tuinman - ecooloog - tekenleraar schilder-huizenbouwer voelt zich meer thuis tussen weelderig opschietende gewassen of temidden van steenbrokken dan op een gestileerde sofa in een deftige hotelsuite. Na de uitreiking zal hij daar even officieus met de bewindsvrouw te praten, buiten gehoorafstand van de andere genodigden: een klein gezelschap hoogwaardigheidsbekleders; leden van een Haags

Verspilling

Op bladzij 40 van zijn boek schrijft Louis le Roy: „Eindeloos zijn de voorbeelden van waanzinnig houtgebruik”, en hij geeft er twee: „4 hectare bos per jaar om de papierwinkel voor interne berichtgeving van één technische hogeschool te kunnen laten functioneren; 35 ha bos om een snerterig krantje gedurende één jaar in New York te laten verschijnen.”

Hoeveel bomen er voor zijn 200 pagina's dikke boek zijn omgehakt, wist Le Roy gisteren niet te vertellen. Het moeten er ook keel wat zijn, maar hij kon vergoelijkend meedelen dat hij ze zelf had geplant.

comité wereldmilieudag en journalisten.

Het officiële gedeelte behelsde o.m. een toespraakje van Le Roy. Daarin schetste hij in enkele woorden de hele milieuproblematiek en stelde hij zijn gehoor voor de volgende keus: behoud van de rijkdom die wij thans bezitten (met alle ellendige consequenties) of terugvallen op een minder luxueus economisch systeem. „We kunnen niet altijd vooruit”, aldus de 48-jarige Heerenveener, „we zullen ook wel eens achteruit moeten, want stilstand bestaat niet.”

Na de vele artikelen over en interviews met Le Roy, die in dagbladen en tijdschriften verschenen, heeft zijn boek weinig

nieuws meer te bieden. Het is een uitvoerige uiteenzetting van zijn al jaren bekende filosofie, die kort gezegd hierop neerkomt: laat — in tuin en plantsoen — groeien wat groeit en beperk het menselijk ingrijpen tot de allernoodzakelijkste handelingen, want de natuur ordent zichzelf.”

Le Roy fulmineert terecht tegen ruilverkavelingen, de overdadige toepassing van kunstmest enz., maar ook tegen het gebruik van de spa om te spitten. Hij neemt het daarentegen op voor de slak, de regenworm, de brandnetel en het speenkruid, stiefkinderen op onze cultuurgronden.

Als uitgangspunt voor zijn wilde-tuinideeën heeft hij twaalf stellingen geformuleerd. Een zeer aantrekkelijk punt van het boek is de rijke illustratie, bestaande uit ruim honderd meest kleurenfoto's.

Flaptekst

„Natuur uitschakelen — natuur inschakelen (tot 1 juli f 24,50, daarna f 29,50) is uitgegeven door Ankh-Hermes BV, vroeger behorend tot het Kluwerconcern. De flaptekst die de uitgeverij produceerde en de tekst op haar reclamefolder is — op de laatste zinsnede na — letterlijk overgenomen uit een interview met Le Roy, dat op 2 juli 1971 in de NRC (toen nog zonder Handelsblad) verscheen. En dat zonder enig overleg met de krant of de betrokken journalist.

„Louis le Roy”, schreven we toen, „begint een beetje erkenning te krijgen met zijn stelling dat de eentonigheid van de

Louis le Roy in zijn eigen tuin

moderne stedenbouw slechts wordt versterkt door wat in het planologisch jargon de 'groenvoorziening' heet: rechthoekige, gladgeschoren grasmatten met een paar verdwaalde boompjes en enige keurige, afgebakende tulpenbedden, waar menig mens cp afknaapt.”

In de uitgeverstekst zijn alleen de woorden „een beetje” weggelaten; de rest is exact hetzelfde. Dat geldt ook voor de volgende alinea's, tot en met Le Roy's vaststelling dat de natuur naar variatie streeft en geen monocultuur kent en met inbegrip van de interpunctie.